

KOROŠEČ

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtletno 3 K.

Velikovec, 16. julija 1919.

Cene inseratom: enostopna petivrstna ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglasi po 1 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Koroški kmetje, združimo se!

Nastopil je nov čas, velik čas. In ta čas zahteva, da se tudi kmetje združimo, da se organiziramo. Posnemajmo delavce! Dokler niso bili združeni ali organizirani, so bili popolnoma brezpravnici, to se pravi, da niso imeli nikakih političnih in gospodarskih pravic. Imeli niso svojih poslancev in gospodar jih je zatiral, kakor se mu je ljubilo. Kako drugače je v tem oziru dandanes! V parlamentih, deželnih zborih, v občinskih svetih in tako dalje nahajamo poleg zastopnikov drugih stanov tudi preproste delavce, ki se možato in uspešno bojujejo za pravice delavskega stanu. In koliko so dosegli v gospodarskem oziru! Kolikokrat je prihajal posamezen delavec k svojemu gospodarju in mu s solznimi očmi tožil, da ne more živeti od svoje plače, da mu žena hira, da ne more kupiti svojim lačnim otrokom kruha.

In kakšen je bil uspeh? Lepo rejeni gospodar ga niti poslušal ni. Niso ga ganile solze sestradanega in do smrti utrujenega trpina. Povzdignil je svojo gladko roko in pokazal s prsti, na katerih so se lesketali prstani, proti vratom.

Kako drugače je to sedaj, ko so delavci združeni! Dva ali trije gredo h gospodarju in ne prosijo, ampak v imenu vseh zahtevajo večje plače, manj dela i. t. d. Če se gospodar noče takoj vdati, mu zagroze, da ne bodo delali. In gospodar, ki živi od njihovih žuljev, mora odnehati.

Kmetje! Tudi mi javkamo in stokamo, na vasi, pod lipo, po gostilnah. Kaj smo še dosegli s tem? Nič!! Treba je, da se združimo ali organiziramo, da vsi skupaj možato povemo, kaj nas boli, da skupno povemo, kaj da zahtevamo!

Najprej si ustanovimo za vsak večji kraj, ali pa vsaj za vsako občino svojo kmetijsko podružnico. Te podružnice bodo naš parlament. Koroški kmetje smo sicer že prej imeli svojo deželno kmetijsko družbo; imenovala se je Deželni kulturni svet — Landeskulturrat. Ta družba je sicer storila precej dobrega. Žalibog pa ni bila naša. Glavno besedo v tej družbi so imeli celovski in drugi gospodje, ki so mislili, da je namen kmetijske družbe, zatirati slovenski jezik in širiti nemščino. Zato je ta kmetijska družba skrbela v prvi vrsti le za nemške kmete. Onim našim zaslepljenim in zapeljanim tovarišem, ki niso vedeli, da je slovenski jezik u-

stvaril ravno tisti Bog, ki je ustvaril tudi nemški jezik, onim našim tovarišem — kmetom so tudi privoščili včasih kako drobtinico. Slovenskemu kmetu pa so metali le oglodane kosti.

Že zato bi bilo potrebno, da se združimo v taki kmetijski družbi, ki ne bo delala razlike med slovenskim in nemškim kmetom. Vsi kmetje smo enaki, vsi moramo plačevati davke, zato pa zahtevamo tudi vsi enakih pravic! Da se ločimo od celovškega „landeskulturrata“, za to imamo pa še druge vzroke. Sedaj, ko smo ločeni od Nemške Avstrije, ko smo za vse večne čase združeni z zmogovito Jugoslavijo, nam „landeskulturrat“ ne bo mogel nič več pomagati, tudi če bi hotel!

Da bi si ustanovili za naš del koroške dežele posebno kmetijsko družbo, to bi bilo nes pametno. Ta družba bi bila premajhna in bi nam ne mogla dosti pomagati. Zato pa je najbolje, če se pridružimo ljubljanski Kmetijski družbi, kateri so se pridružile tudi štajerske kmetijske podružnice.

Prišel je čas, da začnemo takoj z gospodarskim delom. Ustanovljajmo si torej kmetijske podružnice, ki se naj združijo z ljubljansko Kmetijsko družbo!

Koroškim ženam in dekletom.

Koroške žene! Resnica je, da podpira žena hiši tri vogle, mož pa le enega. Saj ste to tudi Ve jasno dokazale v času vojne. Ostale ste doma same, brez mož in sinov, pa Vaša krepka volja, Vaša vztrajnost v delu je dosegla, da radi tega ni trpelo gospodarstvo. Dokazale ste pa tudi še nekaj drugega - da Vaše delo ni omejeno samo na dom, ampak, da ima žena tudi pravice in dolžnosti v javnem življenju. Saj ste še pred razsullom Avstrije pobirale podpise za jugoslovansko deklaracijo, delovale na to, da se je širila naša jugoslovanska misel. Jasno ste uvidele, da je edino le v tem naša rešitev, naša bodočnost.

In Vam, ki ste vse to storile, Vam velja moj klic! Prva dolžnost žene je, da osreči moža; največja skrb matere, da osreči otroke. Srečo svojih mož in svojih otrok imate sedaj v roki. Mislite na to in ne prekinite započete delo. Stopite v javnost! Saj nam je upati, da prizna naš parlament v Belgradu ženskam volilno pravico! Dokažite sedaj,

da ste zrele za politično delovanje. Dosti ste pretrpele tekom vojne, sedaj je čas, da zahtevate svoje pravice.

Nekateri naši možje in fantje se žalibog ne zmenijo za politiko niti sedaj, ko se izpreminja ves svet. So med njimi celo taki, ki so se dali preslepiti od boljševikov. Kam to pelje? Žene, tu zastavite svojo moč! Dobro še veste, koliko ste prestale gorja v zadnjih nemirnih mesecih radi nemških boljševikov. Vas vseh vroča želja je gotovo, da se zopet vrne mir in red, da boste nemoteno živele svoji družini. Delujte na to, da se Vaši možje in fantje poprimejo dela za svojo domovino - svobodno Jugoslavijo. Ker tako in edino le tako bo konec vseh nemirov, le tako bo že enkrat konec prelivanja krvi in ropanja. Združite in organizirajte se, ustanovljajte svoja društva in delujte pridno za našo reč. Vaši otroci bodo vživali sad Vašega truda v Jugoslaviji, državi blagostanja in bogastva. Sirite povsod „Korošca“, ki se pošteno trudi, da bi nas vse združil v bratški ljubezni. Razširjajte v svoji okolici ta list, ki deluje le na to, da bi pomagal vsem Korošcem do lepših in srečnejših časov. Alojzija Modic.

Gospodarske vesti.

Nemško - avstrijski bankovci.

Že potem, ko je bila stara Avstrija razpadla, je dala avstro-ogrška banka natisniti za več milijard (1 milijarda je 1000 milijonov) bankovcev, čeprav je morala vedeti, da nima več te pravice. Vsak otrok mora torej priznati, da so ti bankovci pravzaprav brez veljave! In ravno teh bankovcev je v Nemški Avstriji toliko, da ne vedo, kaj bi počeli z njimi.

Kakor Jugoslavija, tako je tudi Nemška Avstrija žigosala (štemplala) svoj denar. Na nemško-avstrijskem papirnatem denarju beremo rdeč napis: Deutsch-österreich.

Tudi ves ta denar je manj vreden nego naš. Zakaj? Večja ko je kaka država, manj ko ima dolgov, več ko ima rudnikov, gozdov, vinogradov in tako dalje, večjo vrednost ima tudi njen papirnat denar. Ker pa je Nemška Avstrija prav majhna, ker ima malo rodovitne zemlje, a bo morala kot premagana drža-

va plačevati dolgove stare Avstrije in še veliko vojno odškodnino, je razumljivo, da ima nemško-avstrijski denar prav malo vrednost. Ker je naš jugoslovanski denar veliko več vreden nego nemško-avstrijski, je Nemška Avstrija, ko so nemški boljševiki zasedli naše kraje, takoj pobrala ves naš denar ter ga nadomestila s svojim. To je čisto navadna sleparija! Naša vlada v Belgradu ve za to sleparijo, ve, da imajo pri nas ljudje veliko, veliko manj-ali celo ničvrednega nemško-avstrijskega denarja; naša vlada ve, da se celo Nemci in razni nemški denarni zavodi branijo sprejemati ta denar. Ne le pravica, ampak celo dolžnost naše vlade bi bila, da tudi ona ne sprejema tega denarja. S tem pa bi bilo oškodovano prebivalstvo naše koroške dežele.

Dokler se vlada ne odloči, kaj naj bi se tu storilo, da bi država ne trpela prevelike škode in da bi tudi naše ljudstvo ne bilo preveč oškodovano, so v Ljubljani odredili, da smejo naši davčni uradi na Koroškem zamenjavati nemško-avstrijski denar. Seveda mora vsakdo dokazati, kje ga je dobil, ker bi sicer Nemška Avstrija še vedno spravljalna svoj manj vredni papirnati denar čez mejo v Jugoslavijo.

„Narodni svet v Velikovcu“ se je že večkrat posvetoval, kako naj bi se pomagalo koroškemu ljudstvu, ki ga je Nemška Avstrija osleparila s svojim denarjem.

Ker je denarno vprašanje za nas zelo velike važnosti, se bomo še večkrat pečali z njim.

Kje bodo večji davki — v Nemški Avstriji ali v Jugoslaviji?

Vsak kmetovalec se čuti najbolj srečnega v tisti državi, kjer mu je treba plačevati najmanj davkov. Zato bo našega kmetovalca gotovo zanimalo, če mu povemo, da bodo v Nemški Avstriji veliko večji davki nego pa pri nas. Nemška Avstrija bo morala plačevati strašne dolgove stare Avstrije; kot premagana država bo morala plačati tudi ogromno vojno odškodnino. Koliko je bilo po vsej Avstriji nemških uradnikov, nemških oficirjev i. t. d. Vsi ti so zbežali v Nemško Avstrijo, in vsem tem bo morala Nemška Avstrija plačevati visoke pokojnine (penzije). Ubogi nemško-avstrijski kmet bo torej moral rediti vse te ljudi, čeprav ne bo imel od njih nobene koristi.

V Jugoslaviji pa bomo imeli samo toliko oficirjev, uradnikov itd., kolikor jih bomo res potrebovali. Vojne odškodnine ne bomo plačevali, ampak jo nam bodo morali plačevati celo drugi. Razen tega pa je naša država zelo bogata.

Vsak otrok torej lahko izprevidi, da bo treba pri nas plačevati mnogo manj davkov nego v Nemški Avstriji.

Zakaj je oblast zaprla gostilne.

Oblast je morala zapreti vse gostilne v okraju, ker so se tam zbirali razni hujskači, plačevali vojakom za pijačo ter jih hujskali zoper državo. Marsikom je neljubo, da so vse gostilne zaprte; zahvali naj se zato omenjenim hujskačem. Delati pa hočemo na to, da poštenim in zavednim krčmarjem zopet otvorijo gostilne.

Živil bo dovolj!

Narodni svet in okrajno glavarstvo se trudita, da bi dobila za naše kraje kar največ živil. Kakor smo že zadnjič poročali, je dospelo

že toliko moke, masti i. t. d., da ne bo treba več uvajati kart za moko in mast, ampak si bo mogel vsakdo kupiti moko in mast, kolikor bo hotel. Narodni svet je tudi poskrbel, da je prišlo za naše kraje precej sladkorja, tobaka in petroleja.

Kaj bo z odstavljenimi učitelji in uradniki?

Naša vlada je morala odstaviti večje število uradnikov in učiteljev, ki so hujskali zoper našo državo. Če pomislimo, kaj bi bila storila z njimi stara Avstrija, bomo priznali, da je to zelo mila kazen, zlasti ker smejo oni in njihove družine ostati še nadalje v naši državi in jesti naš kruh. Vendar pa se zahteva od njih, da ne delajo zoper našo državo, da ne hujskajo ljudstva zoper našo vlado. Dolžnost vsakega zavedenega in poštenega Korošca je, da take ljudi takoj naznani uredništvu „Korošca“ ali pa „Narodnemu svetu“ v Velikovcu. Poskrbeli bomo, da bodo oblasti take hujskače izgnale stradat v Nemško Avstrijo.

Važno za gospodarje.

Gospodarji, katerim je naše vojaštvo napravilo kako škodo na njivah, travnikih i. t. d., naj to naznanijo najbližnjemu vojaškemu poveljstvu, da jim vojaška oblast škodo poravnava.

Razdelitev prevelikih posestev.

Velika krivica je, da imajo graščaki in nekateri drugi veliko prevelika posestva. Zato je naša vlada v Belgradu sklenila, da se morajo taka prevelika posestva — pravimno jim „veleposestva“ — razdeliti.

Naš minister dr. Poljak je že izdelal natančen načrt, kako naj se razdelijo veleposestva med uboge kmete, da se jim pomaga do boljšega kruha.

Da se to delo pospeši, so ustanovili v Ljubljani posebno pisarno, kjer se bodo pečali s tem tako važnim vprašanjem.

Kako se mislijo razdeliti veleposestva, še ni znano. Kolikor pa se da posneti iz raznih listov in drugih poročil, misli vlada vzeti vsem graščakom in drugim veleposestnikom toliko njiv, gozdov, pašnikov i. t. d., da ne bodo imeli več nego 80 oralov zemlje. Gozde in pašnike bo prepustila občinam, tako da jih bodo smeli uporabljati vsi občani. Njive in travnike pa bo jugoslovanska vlada prepustila za majhno odškodnino onim kmetom, ki bi radi pošteno delali, a nimajo toliko zemlje, da bi preživljali svojo družino. Odškodnina, ki jo bo moral plačati kmet za te travnike in njive, bo zelo nizka in se bo razdelila na dolgo vrsto let, tako da kmet niti čutil ne bo, da sploh kaj plačuje.

Opozarjati pa moramo naše ljudi, da nimajo do veleposestev, dokler niso razdeljena, prav nobenih pravic. Ako bi n. pr. kdo sekal drva v gozdu, ki je last kakega graščaka, bi škodoval sam sebi, ker se ga pozneje pri delitvi veleposestev ne bo vpoštevalo in ne bo torej nič dobil!

Ko se bodo delila veleposestva, bodo hodile tudi po naših krajih posebne komisije, da se bodo prepričale, kdo je res potreben.

Vsakdo je dolžan, da z dobrim svetom pomaga tem komisijam, zato, da se ta za našega kmeta tako važna reforma kar najprej izvrši. (O razdelitvi veleposestev ali o agrarni reformi smo prejeli še en dopis, ki ga priobčimo v prihodnji številki. Uredništvo.)

V Celovcu so živila zelo draga.

V Celovcu so živila zelo draga. Da bi ubožni ljudje ne stradali, so naše oblasti strogo potrebno, da bodo dobivali ubožni prebivalci mesta živila po znižanih cenah.

Strašni davki v Nemčiji.

Nemčija mora plačati zelo visoko vojno odškodnino. Razen tega mora skrbeti, da zacementi ran svetovne vojne. Za vse to pa bo treba denarja. Državni minister Erzberger je povedal nemški narodni skupščini, da bo treba dohodke nemške države zvišati za 900 odstotkov! Uvesti mislijo tudi enkratno oddajo premoženja.

Važen sestanek v Velikovcu.

V nedeljo, dne 13. t. m. je na željo gosp. generala Maistra sklical g. Čarf, gerent mestne občine Velikovec, hišne posestnike, obrtnike in še več drugih uglednih meščanov k zaupnemu posvetovanju, katerega sta se udeležila tudi g. general Maister in g. okrajni glavar Kaki.

Posvetovanje je otvoril g. gerent Čarf, ki je v kratkih besedah pojasnil namen sestanka. Nato je g. general obsežno razložil splošno politično situacijo ter razmerje med Slovenci in Nemci v onem ozemlju, v katerem zna priti morebiti do plebiscita. Udeležniki so kazali veliko zanimanja, kar priča tudi živahna debata, ki se je razvila po g. generalovih besedah. V debato so posegli med drugimi: gg. Perkovnigg M., Marak Fr., Pawlik Fr., Pogatschnig J., Medwed Fr., Gröhsel E., Ruprecht J., Napetschnig P., Vider J., Redl F. in drugi.

Na predlog g. generala sta se potem določila dva odbora, eden za gospodarska vprašanja, drugi pa za popravo po vojnih dogodkih povzročene škode. V prvi odbor so bili izvoljeni gg. Perkovnigg M., Hrübernig F., Medwed Fr., Pawlik Fr., Ruprecht J., Marak Fr. in Lehsiak J., v drugi pa gg. Perkovnigg M., Napetschnig P., Medwed F., Lehsiak J., Redl F. in Piuk J.

Upajmo, da rodi ta prvi korak zaželjeni sad, da se približajo naši upravi tudi pripadniki nemške narodnosti in da bo vse prebivalstvo tostran demarkacijske črte izprevidelo, da Jugoslavija ne prihaja na Koroško kot sovražnica in zatiralka, temveč kot rešiteljica iz sedanjih obupnih gospodarskih razmer.

Dopisi.

Ne zamerite nam..

Dobil sem v roke list „Korošec.“ Radoveden sem bil, kakšen in kaj da poroča. Bral sem ga in prebral celega in dopadel se mi je. In zakaj? Bil sem v prejšnjih časih naročen na „Bauernzeitung.“ Reklo se nam je, da je koroški list, ki se poteguje za koroškega kmeta. Verjel sem, verjel tudi, kar je poročala „Bauernzeitung.“ Ker pa je vedno hujskal zoper poštene slovenske kmete, sem se tudi jaz nasrkal tega duha; začel sem sovražiti zavedne Slovence, čeravno sem sam rojen Slovenec. Kako bi bilo tudi drugače mogoče? Dan za dnevom sem slišal od nemških hujskačev le psovke in laži o Slovencih in sploh o Jugoslovanih. Mislil sem si, da je vse to gola resnica, zato sem verjel tudi jaz. Toda, hvala Bogu, prišel sem do drugega prepričanja. „Bauernzeitung“ je bila vsak dan hujska, posebno pa, ko so zasedli jugoslovanski vojaki del slovenske Koroške. Bila je polna najgrših psovk in laži o Jugoslovanih in nas je na različne načine ščuvala proti njim. Klicala nas je v boj proti njim. In to se mi ni dopadlo. Mnogo zapeljanih se je odzvalo

temu klicu, jaz pa sem premišljeval, kaj naj storim.

Ostal sem doma in čakal, kaj bo. Pričakoval sem najhujšega, posebno pa, ker so nas strašili, da bodo jugoslovanski vojaki ropali in poklali vse otroke in ženske. Vedel sem, kaj so delali nemški boljševiki na spodnjem Koroškem, vedel sem tudi, kako grdo so ravnali nemški vojaki v Srbiji. Kaj če se bodo jugoslovanski vojaki maščevali nad nami in in povračali hudo s hudim. Prišli so, toda pustili so pri miru skoraj vse. Da pa so tu in tam kaj pobrali, jim ne zamerim - naučili so se tega v petletni vojni. Sicer pa se je nam obljubilo, da dobimo vse to povrnjeno. Sedaj je zopet red in mir, in vedni strah, ki nas je prej obdajal, je izginil. Kakšna velika razlika! Kakšna hujškarija je po nemških listih, a v listu „Korošec“ tega nisem našel. In ravno to je, kar se mi najbolj dopade. Namesto hujškarij pa so poročila, iz katerih vidimo, da se oblasti, vojaške in civilne, res trudijo, da bi čimpreje odpomogle vsem, ki smo pomoči potrebni. Mogoče jih je še veliko, ki so še sedaj tistih misli, kakor sem bil jaz prej. Jaz jim svetujem, naj enkrat resno premislijo vse to, kako je bilo prej in kako je sedaj, in gotovo bodo tudi vsi prišli do prepričanja, da je sedaj bolje, in želeli si bodo, da ostane vedno tako.

Marsikdo pa bo mogoče mislil: kaj bodo rekli oni, katere smo prej preganjali, psovali? Tudi jaz sem tako mislil. Toda to me ni zadrževalo, da bi ne postal drug človek. Mislil sem si: Slovenci dobro vedo, kako težko je bilo prej za nje, ko so jih nemški hujškači povsod napadali in zapostavljali, in gotovo se niso čudili, če je kdo izmed njih odpadel in postal nemškega mišljenja. Marsikomu je šlo za kruh; če je postal nemškutar, je dosegel vse, če pa je ostal zvest svojemu narodu, navadno ni dobil službe, čeravno je bil Korošec. Zato pa nam sedaj pošteni Slovenci gotovo ne bodo zamerili, če smo bili prej drugi. In če nam Bog odpusti grehe, bodo nam gotovo tudi ti odpustili, kar smo prej storili, seveda pa moramo od sedaj naprej delati z njimi za naš lastni blagor.

Zato pa prav toplo priporočam list „Korošec“ vsem Korošcem, ki znajo slovensko. Za tistih par vinarjev, ki jih izdamo za ta list, pač ne bode nikomur žal.

- n -

Slov. Šmihel.

(Padlemu junaku v spomin.)

Dne 29. aprila t. l. je prišla jugoslovanska patrolja celjskega pešpolka tudi v Slov. Šmihel. Nemška patrolja, ki je popivala v tukajšnji gostilni, je bila pravočasno opozorjena na bližajočo se jugoslovansko patroljo. In predno se je jugoslovanska patrolja, ki je stopila ravno v vas, zavedala nevarnosti, so počili iz zasede - s pokopališča strelili in dva vrla naša vojaka, izmed katerih eden, Mijo Mešiček, doma iz Sevnice ob Savi, leži pokopan na tukajšnjem pokopališču, sta postala žrtvi domovine. Bil je 22 let star, ko je dal svoje življenje za mlado Jugoslavijo. Krsto mu je dal na lastne stroške napraviti po domače Petrov oče, ki se je tudi skoraj edini izmed kmetov upal udeležiti pogreba jugoslovanskega junaka. Šest tednov pozneje, ko je bil tudi Slov. Šmihel osvobojen, je padlega vojaka prišla posetit na grob stotnija goriškega pešpolka, pri kateri priliki so mu tovariši zapeli v slovo

več pesmi, med temi „Blagor mu, ki se spočije,“ in „Gozdič je že zelen.“ Gosp. Pavlica, znani nam govornik na naših jugoslovanskih taborih, mu je posvetil lepe besede v slovo. Mi pa, dragi junak, hočemo čuvati tvoj grob, izkazati se hočemo vredne sinove ljubljene nam Jugoslavije, za katero si dal svojo kri, še predno je tudi nas mogla sprejeti v svoje okrilje, in ti kličemo:

„Tu spavaj sladko, pod slovansko lipo,
Ki za svobodo in pravico Korotana
Življenje dal si mlado nadebudno.
Iz krvi tvoje, mili brate,
Ki rosila je našo zemljo
Svobode plod naj bratom sužnjim klije!“

Koroške novice.

Božji grob pri Pliberku.

Mir piše: „Kdo v Podjuni ne pozna lepe romarske cerkve pri Božjem grobu? Tudi tej cerkvi nemški roparji niso prizanesli. Drugi dan po prihodu je vdrla tolpa nemških vojakov v cerkev. Opremljeni so bili za ropanje s sekirami in drugim sličnim orodjem. Razbijali so po cerkvi, vpili in preklinjali kakor pravi peklenščaki! V cerkvi je padlo več strelcev na glavni oltar. Š seboj so nesli vse cerkveno perilo, vse kelihe, sveče in druge vrednosti. Znotraj in zunaj cerkve so uganjali prave orgije. Kakor divji so letali našemljeni z mašnimi oblačili okrog cerkve. Še bolj so vpili in razgrajali v cerkvi! Spravili so mašne knjige na kor, uganjali tam svoje komedije, razbijali po orgljah, dokler jih niso razbili. — Mežnarjevi hčeri so nastavili večkrat bajonet na prsi in ji žugali s smrtjo, češ, da je ona pobirala podpise za Jugoslavijo. Na vprašanje, kdo jim je to povedal, je odgovoril vojak: „Ta tam spodaj!“ in pokazal na Eberweinovo gostilno. V tej gostilni so hajlali in pozdravljali nemške roparje, jih napajali in hujškali zoper naše poštene ljudi.“ - Vsak Korošec, ki je vdan veri, v kateri ga je vzgojila skrbna mamica, je vesel, da se nikdar več ne povrnejo časi, ko so nemški boljševiki gospodarili po naši lepi koroški deželi.

Vpoklic k orožnim vajam.

Da bodo mogli vojaki, ki že delj časa služijo, domov, je vojaška oblast pozvala k šesttedenskim orožnim vajam vse tiste moške, ki so bili rojeni l. 1889 ali pa 1888. Oni, ki ne pridejo o pravem času k orožnim vajam, bodo morali delj časa služiti. Zato opozarjamo vsakogar, ki mora k orožni vaji, naj se zglaši pri vojaški oblasti na določeni dan. Natančnejše povedo lepaki ali plakati.

Nemški boljševiki v Pliberku.

Tudi v Pliberku so nemški boljševiki zelo grozno divjali. Uničili so knjižnico in sploh vse imetje izobraževalnega društva. Popolnoma so izpraznili „Narodni dom.“ Dekanija, kaplanija in hiša g. gerenta Gvaica so tudi popolnoma oropane. Izpraznili so tudi več trgovin. S svojim divjaštvom so dosegli, da si tudi nemški Pliberčani ne žele nazaj nemških boljševikov.

Sinča vas — Železna Kapla.

Od 1. julija dalje vozijo na tej progi štirje vlaki. Iz Sinče vasi odhaja proti Železni Kapli en vlak ob 7. uri in 45 minut zjutraj, drugi pa ob 11. uri dopoldne. Iz Železne Kaple pa odhaja proti Sinči vasi en vlak ob 8. uri 8 minut zjutraj, dragi pa ob 1. uri 50 minut popoldne.

Guštanj.

V Guštanju je pokopan nadporočnik Malgaj. Mladega junaka so vsi radi imeli. Zato pa je njegov grob vsak dan okrašen s cveticami.

Djekše.

Tu je pred kratkim umrl Jakob Ajhvalder, po domače Sopotnikov oče. Bil je pošten krščanski mož. Naj počiva v miru!

Djekše.

Dne 8. tega meseca je umrl v Smihelu Filip Vernik. Bil je dolgo let cerkveni ključar podružnice v Smihelu. Pogreb je bil 10. t. m. Zbralo se je prav veliko ljudi, ki so spremljali uglednega in zavednega koroškega moža k večnemu pokoju. Naj počiva v miru!

Velikovec.

Tu je še vedno veliko trgovcev, gostilničarjev in drugih podjetnikov, ki še niso naročili „Korošca!“

Gimnazija v Velikovcu.

S prihodnjim šolskim letom se namerava otvoriti v Velikovcu prvi gimnazijski razred. To bo velikega pomena ne le za naše mesto, ampak tudi za prebivalce celega okraja, da cele Spodnje Koroške.

Grebinj.

V nedeljo 13. julija se je vršila v Grebinju ljudska veselica, ki je prav dobro uspela, posebno v gmotnem oziru. Igrala se je tudi enodejanska burka: „Ne kliči vraga!“

Goselna vas.

V nedeljo 13. julija je imelo učiteljstvo velikovškega okraja sestanek, na katerem se je ustanovilo društvo, ki se imenuje „Pedagoško društvo v Velikovcu.“

„Petrov dan“ v Velikovcu.

Dne 12. t. m. smo tudi v Velikovcu slovesno obhajali god Njegovega Veličanstva kralja Petra. Kdo ni bil ginjen, ko je po slovesni sveti maši zadonela prvič v velikovski župni cerkvi „Bože pravde!“

Cvetlični dan v Velikovcu.

Dne 12. t. m. so se tudi v našem mestu prodajale cvetice v prid invalidom, in sicer so ta posel prevzele domačinke, gospodične Karner Nežka, Herzele Mici, Sekol Matilda, Schorn Erna, Wolgemut Ana, Werkl Emilija in Sauer Mici. Nabrale so 1016 K 70 v, kar je za naše razmere zelo veliko.

Kaj je novega po širnem svetu.

Regent Aleksander — ogerski kralj.

Listi poročajo, da bo Ogerska kraljevina in da ponujajo Madžari krono sv. Štefana našemu regentu Aleksandru. Ako je to res, potem bi bil naš kralj obenem kralj ogerski. Pri nas je pa še vedno par zaslepljenec, ki bi radi stradali v Nemški Avstriji.

Laški napadi na francoske vojake.

Na reki Lahi še vedno napadajo francoske vojake. Zato je francoska posadka na Reki dobila iz Pariza povelje, naj bode za vsak slučaj pripravljena z orožjem. Sicer pa pride zaradi teh nemirov v kratkem na Reko posebna komisija, obstoječa iz štirih generalov.

Mirovna pogodba z Nemčija potrjena.

Nemška narodna skupščina je potrdila mirovno pogodbo.

Naša meja na Ogrskem.

Mirovna konferenca v Parizu je pomaknila naše meje na Ogrskem še bolj proti severu, tako da pride še 62.000 Slovanov in 25.000 Madžarov pod Jugoslavijo.

Nemški generali morajo v Pariz.

Nemški generali morajo v Pariz, kjer se bodo morali zagovarjati pred posebnim sodiščem. To je tudi za Nemško Avstrijo — hud poper!

Veliki požar na Kranjskem.

Dne 8. t. m. je ogenj uničil na Kranjskem vas Zagradec. Pogorelo je 40 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. Škoda cenijo na milijon kron. Zažgali so otroci, ki so se na skednju igrali z vžigalicami.

Razno.

Dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki na Laškem.

Samo slovenskih ujetnikov je na Laškem do 15.000 mož. Večinoma so bili ujeti ob prevratu, torej meseca oktobra in novembra lanskega leta.

Lahi so prodirali z belimi zastavicami proti našim postojankam, ki smo jih bili mi že zapustili. Ko pa so Lahi videli, da ni več nevarnosti in da hitijo naši vojaki domov, jim je zopet zrastle greben. Čeprav so bili sklenili z nami premirje in smo se bili dogovorili, da se ne bomo več bojevali, so začeli prodirati na avtomobilih. Zastavili so nam pota ter nas silili, da smo se morali vračati v Italijo. Ker so vedeji, da bi se mi Jugoslovani ne bili vdali z lepa, so nas nalagali, da nas bodo poslali domov skozi Benečijo. Na tak „junaški“ način so „ujeli“ zlasti slovenske fante, ki so služili pri nekdanjem 17. pehotnem polku. Vsi ti vzdihujejo zdaj v strašnem laškem ujetništvu. Veliko jih je pomrlo od glada in mraza, zlasti meseca novembra in decembra. Prav posebno je naše fante bolelo, ker niso smeli domov pisati in tudi od doma niso prejeli nikakih poročil.

Koncem meseca marca se je vrnil iz laškega ujetništva polkovni župnik g. M. Škerjanec, ki služi zdaj pri ljubljanskem polku na Koroškem. S pomočjo Slovenskega Rdečega Križa se mu je posrečilo doseči, da je sedaj mogoče dopisovati z našimi vojnimi ujetniki na Laškem.

Kdor ima natančen naslov ujetih svojcev, (od 1. februarja dalje), naj pošlje s tinto razložno pisane dopisnice (Rdečega Križa — brez znamke) v kuverti na naslov: Slovenski Rdeči Križ v Ljubljani, Poljanska cesta 4. Tudi denar je mogoče pošiljati, vendar ne manj ko 100 K. Pot, po kateri gredo zdaj pisma in denar, je zanesljiva.

Š—c.

Svarilo.

Ker vojaške oblasti ne dovoljujejo, da bi prihajali k nam razni hujskači iz Nemške Avstrije, bodo skušali le-ti z letaki zapeljevati naše ljudstvo. Svarimo vsakogar, da bi take letake shranjeval, ali jih pa celo kazal sosedom in znancem. Kdor bi storil kaj takega, bi delal zoper državo, zato bi ga pristojna oblast občutno kaznovala. Zato pa naj vsakdo, ki najde kak tak letak, ponese istega ali žandarmeriji, občinskemu uradu ali pa komu drugemu, ki ga bo takoj poslal „Narodnemu svetu“ v Velikovec.

Podpore invalidom in sirotam padlih vojakov.

Invalidi in sirote po padlih vojaki bodo tudi nadalje dobivali podpore. Več o tem v prihodnji številki.

V nedeljo vsi na Klopinsko jezero!

V nedeljo 20. t. m. se vrši na Klopinskem jezeru pri Sinči vasi v prid koroškimi invalidom velika ljudska veselica, pri kateri sodelujejo vojaška godba in razni pevski zbori. Na sporedu so: godba, petje, srečolov, šaljiva pošta, veslanje za dobitke, plezanje na mlaj in ples. Vstopnina 1 krono za osebo. Preplačila se z ozirom na dobrodelni namen hvaležno sprejemajo. Začetek ob 14. uri. V slučaju neugodnega vremena se vrši slavnost prihodnjo nedeljo.

Za kratek čas.

Ni boječ.

Miha: „Kako ti dopade moj konj, ki sem ga kupil zadnjič v Pliberku?“

Janez: „Lep je, lep, samo preveč boječ se mi zdi: prerad se plaši.“

Miha: „To pa že ni res, da bi bil moj konj boječ. Čisto sam spi poščič v hlevu, pa ga še nikoli ni bilo strah!“

Dolgo bo moral čakati.

Berač je sedel ob Dravi in gledal na drugi breg. Mimo pride kmet in ga vpraša: „Kaj pa delaš tu?“ Berač mu odgovori: „Rad bi prišel na drugo stran Drave; ker pa ni mostu, čakam, da voda odteče.“

Zakaj je bilo v stari Avstriji toliko papirnatega denarja.

Stara Avstrija je potrebovala veliko denarja. Ker pa so se bili stari stroji za tiskanje papirnatega denarja pokvarili, so naročili iz Angleškega novih strojev in tudi nekaj angleških delavcev, da bi tiskali denar. Izbruhnila pa je svetovna vojna. Angleški delavci so morali takoj domov; niti toliko časa niso imeli, da bi bili ustavili stroje. Ker jih torej nihče ni znal ustaviti, so se stroji vrteli noč in dan, ter tiskali papirnati denar, da je bilo veselje.

Ni vreden, da ga solnce obsije.

Gospodar je imel hlapca, ki je bil velik lenuh. Nekega dne pride gospodar na vrt in zapazi tam hlapca, ki je spal v senci košatega drevesa. Gospodar se razjezi in začne vpiti: „Ali te ni sram, da spiš pri belem dnevu? Ti res nisi vreden, da te solnce obsije!“ Hlapec se prebudi in mirno odgovori gospodarju: „Prav imate, gospod, jaz res nisem vreden, da me solnce obsije; zato sem pa rajši legel v senco!“

Gospodom podjetnikom po Koroškem in sosednjih deželah!

Ker bo „Korošec“ najbrže razširjen ne le po Koroškem, ampak tudi po sosednjih deželah, se priporočamo gg. podjetnikom za inserate.

D^r

Fran Kandare

je otvoril

odvetniško pisarno

v

VELIKOVCU.

Korošci!

Sedaj, ko imamo svoj list, podpirajte le one gostilničarje, trgovce in druge podjetnike, ki so naročeni na „Korošca!“ Kdor ne naroči našega lista, tisti noče, da bi se tudi v našo lepo koroško deželo vrnil mir, tisti želi, naj bi še dalje tekla kri, naj bi se še dalje ropalo in požigalo. Mi pa smo siti prelivanja krvi, mi si želimo miru!

Korošci in Korošice, širite povsod naš list!!

Kdor je „Korošca“ prebral, naj ga ne meče stran, ampak naj ga da kakemu znancu, ki si ne more naročiti našega lista!

Uredništvo in upravništvo se nahajata v hiši, imenovani „Rudolfihaus“, kjer je „Narodni svet v Velikovcu.“